

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ,
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
Кафедра педагогіки, професійної освіти та управління освітніми
закладами**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

доц. Гусєв С.О.

» 09 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ВИКЛАДАЧА ЗВО**

Підготовки:	доктора філософії
Галузь знань:	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність:	017 Фізична культура і спорт
Освітньо-наукова програма:	Фізична культура і спорт
Факультет	Фізичного виховання і спорту

Вінниця – 2022 рік

Робоча програма «Професійно-педагогічна компетентність викладача ЗВО»
для підготовки докторів філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Освітньо-наукова програма: Фізична культура і спорт

Мова навчання : українська.

15 червня 2022 р. 17 с.

РОЗРОБНИК: Столяренко О. В., доктор педагогічних наук, професор
кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки,
професійної освіти та управління освітніми закладами Навчально-наукового
інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації

Протокол від « 10 » червня 2022 р. № 12

Завідувач кафедри
(підпис)

проф. Акімова О. В.
(ініціали, прізвище)

« 10 » червня 2022 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-
методичної комісії Навчально-наукового інституту педагогіки, психології,
підготовки фахівців вищої кваліфікації

Протокол від « 30 » червня 2022 р. № 6

Голова НМК
(підпис)

доц. Волошина О. В.
(ініціали, прізвище)

« 30 » червня 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт Освітньо-наукова програма: Фізична культура і спорт	РІК ПІДГОТОВКИ	
Загальна кількість годин - 90		1 - й	1 - й
		СЕМЕСТР	
		1 - й	1 - й
		ЛЕКЦІЇ	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних - 1 самостійної роботи студента – 3</i>	Ступінь вищої освіти: доктор філософії	20 год.	6 год.
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		10 год.	4 год.
		ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ	
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		60 год.	80 год.
		ВИД КОНТРОЛЮ: залік	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи % становить:
 для денної форми навчання – 27%:73%
 для заочної форми навчання – 8,3%:91,7%

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Професійно-педагогічна компетентність викладача ЗВО» є розвиток загальних та фахових компетентностей майбутніх науковців.

2.2. Основними завданням вивчення дисципліни «Професійно-педагогічна компетентність викладача ЗВО» є: формування гуманістичної педагогічної позиції, розуміння мети і завдань власної педагогічної діяльності; сприяння оптимізації позитивно спрямованого педагогічного спілкування; формування вмінь програмувати власну поведінку в ситуаціях професійно-педагогічної взаємодії; розвиток умінь професійно-педагогічної комунікації; розвиток культури мислення, мови, мімічної та пантомімічної

виразності, педагогічної техніки та ораторського мистецтва, майстерності педагогічного спілкування.

2.3. Компетентності (за освітньою програмою)

2.3.1. Загальні компетентності:

- Здатність до аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, абстрактного мислення, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. (ЗК1).
- Здатність організовувати освітній процес у закладах вищої освіти. (ЗК9)
- Здатність планувати та вирішувати завдання власного професійного й особистісного розвитку (ЗК10)

2.3.2. Фахові компетентності:

- Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх у практичній діяльності (ФК4).
- Здатність до виконання завдань щодо розвитку й оцінки власної освітньо-наукової діяльності, визначення рівня сформованості професійної компетентності (ФК6).
- Здатність науково обґрунтовувати підходи до модернізації системи фізичної культури і спорту у вимірах глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації; організовувати та забезпечувати управлінську діяльність з урахуванням процесів реформування сфери фізичної культури і спорту (ФК8).

2.4. Програмні результати навчання:

- Мати передові концептуальні та методологічні знання з фізичного виховання та спорту й на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері фізичної культури і спорту та/або здійснення інновацій (ПР1).
- Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями в області теорії і методики спорту, спортивного тренування, фізичного виховання та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних верств населення (ПР2).
- Аналізувати, співставляти, порівнювати перспективні напрями розвитку системи спорту, теорії і методики фізичного виховання, розв'язувати актуальні завдання сфери фізичної культури і спорту у контексті сьогодення (ПР4).
- Доносити професійні знання, обґрунтування, результати та висновки власних наукових досліджень в усній та письмовій формах для різної аудиторії як на національному, так і міжнародному рівнях (ПР6).
- Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу (ПР16).

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поняття компетентність, компетентний, компетенція. Компетентність як готовність до виконання поставленого завдання, що є результатом набуття компетенцій та включення особистісних характеристик людини. Компетенції як знання, вміння, навички і досвід, набуті та розвинуті завдяки навчанню. Сучасні класифікації загальних компетентностей. Мотиваційна, проектувальна, конструктивна, комунікативна, інформаційно-аналітична, організаційна компетенції. Особистісний потенціал викладача: морально-етичні, науково-педагогічні, індивідуально-психологічні якості; професійно-педагогічні здібності. Основні характеристики професійної компетентності.

Тема 2. ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зміст поняття «інформаційна компетентність. Структура інформаційної компетентності викладача ЗВО. Елементи інформаційної компетентності: мотивація, потреба та інтерес до отримання знань, умінь і навичок у галузі технічних, програмних засобів інформації; сукупність громадських, природних і технічних знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства; знання, що становлять інформативну основу пошукової пізнавальної діяльності; способи і дії, що визначають операційну основу пошукової пізнавальної діяльності; досвід пошукової діяльності у сфері програмного забезпечення і технічних ресурсів; досвід стосунків «людина-комп'ютер». Критичне мислення як складова інформаційної компетентності викладача ЗВО.

Тема 3. ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Об'єкт, предмет, мета, завдання дослідницької діяльності викладача ЗВО. Методи педагогічної діагностики. Алгоритм виконання етапів дослідницьких робіт (теоретичних, пошукових, прикладних): 1) вивчення проблеми (теми) дослідження; 2) вибір об'єкту дослідження; 3) постановка мети дослідження; 4) виконання огляду стану питання дослідження (за літературними джерелами і емпіричними даними); 5) постановка завдань дослідження; 6) розробка гіпотези дослідження; 7) розробка теоретичних засад і передумов дослідження; 8) розробка програми і методики експериментального дослідження; 9) проведення теоретичного або експериментального дослідження; 10) обробка, визначення надійності та аналіз результатів дослідження; 11) практична апробація результатів дослідження і визначення їх ефективності; 12) узагальнення результатів теоретичного і експериментального дослідження, зіставлення їх з результатами практичної апробації; 13) формулювання висновків і пропозицій (рекомендацій) щодо використання теоретичних і практичних результатів і подальшого напрямку досліджень; 14) складання і оформлення наукового звіту; 15) впровадження результатів дослідження в практику.

Тема 4. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Складові комунікативної компетентності викладача ЗВО: комунікативні знання, вміння, навички; комунікативна спрямованість; гуманістична позиція; комунікативна креативність, що забезпечують у комплексі ефективне педагогічне спілкування. Комунікативна компетентність як особистісна якість педагога, що визначається його включеністю у професійну діяльність, формується в процесі розвитку і саморозвитку особистості в цілому, включаючи її пізнавальну, емоційно-вольову і мотиваційну сфери, системи стосунків і ціннісних орієнтацій. Комунікативна компетентність передбачає поінформованість педагога про цілі, суть, структуру, засоби, особливості педагогічного спілкування (комунікативні знання); володіння технологією цієї діяльності (комунікативні вміння і навички); сформованість індивідуально-психологічних якостей фахівця, які забезпечують усвідомлення важливості ефективного педагогічного спілкування, прагнення до постійного вдосконалення комунікативної сторони педагогічної діяльності (комунікативна спрямованість), орієнтацію на особу людини як на головну цінність (гуманістична позиція), а також здатність до нестандартного, творчого рішення комунікативних завдань, що виникають у процесі педагогічного спілкування (комунікативна креативність).

Тема 5. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Засоби професійно-педагогічної комунікації: вербальні і невербальні засоби комунікації. Вербальні засоби професійно-педагогічної комунікації. Засоби комунікації, засоби професійно-педагогічної комунікації, вербальні засоби комунікації, мова, мовлення, монолог, діалог, полілог, усне мовлення, писемне мовлення, внутрішнє мовлення, культура мови, культура мовлення, ознаки культури мовлення, техніка мовлення, мовленнєвий етикет педагога, мовленнєві моделі взаємодії «викладач ЗВО – студент», репліки, висловлювання викладача, їх функції. Невербальні засоби професійно-педагогічної комунікації. Невербальна комунікація, засіб невербальної комунікації, статична і динамічна експресія, амученість, комунікаційні артефакти, такесика, амученіст, амученість ативна, амучені, проксемика.

Тема 6. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність педагогічного спілкування як виду професійної діяльності викладача ЗВО, його функції та види. Педагогічна взаємодія. Модель процесу комунікації. Комунікативна компетентність, комунікативна культура. Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура. Характер педагогічного спілкування: функціонально-рольове й особистісно-орієнтоване, їх взаємозв'язок у педагогічній взаємодії. Рольові позиції: позиція Дорослого, позиція Батька, позиція Дитини, позиція Неучасті, їх вплив на поведінку співрозмовника. Бар'єри спілкування (фізичний,

психологічний, соціальний, гностичний, естетичний та інші). Основні стилі спілкування як вияв характерних особливостей педагогічної взаємодії. Педагогічна етика.

Тема 7. ІНШОМОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність іншомовної компетентності викладача ЗВО. Структура іншомовної компетентності: вербально-комунікативна компетенція (здатність опрацьовувати, групувати, запам'ятовувати); лінгвістична компетенція (здатність розуміти, продукувати необмежену кількість правильно побудованих речень за допомогою засвоєних слів і правил їх поєднання); вербально-когнітивна компетенція (здатність брати до уваги під час мовленнєвого спілкування контекстуальну доречність); амученість ативна компетенція (володіння понятійним апаратом, необхідним для аналізу та оцінювання відповідності використання засобів мовленнєвого спілкування).

Тема 8. КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікації. Структура педагогічного конфлікту. Динаміка педагогічного конфлікту, його фази (латентна, демонстративна, агресивна, батальна, зростання порушень, деформація когніцій, фінал конфлікту, ескалація, рецидив). Об'єкти і суб'єкти конфлікту у ЗВО, їх особливості. Рациональна комунікація у конфлікті (9 кроків до уникнення деструктивного конфлікту, 9 кроків до врегулювання конфлікту, правила передбачення конфлікту). Типові стратегії конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Адаптивна поведінка педагога в конфлікті, управління розвитком і перебігом конфлікту. Стили поведінки в конфліктній ситуації, поведінкові індикатори, захисні реакції, адаптивна поведінка. Етичні вимоги до викладача у конфліктній ситуації.

Тема 9. СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність і зміст соціальної компетентності. Структура соціальної компетентності. Складові соціальної компетентності: соціальна підприємливість; комунікативна компетенція; загальна правова та економічна грамотність; вміння розбиратися в особливостях різних соціальних груп; здатність приймати відповідальність та уникати її; здатність вести за собою (соціальна впевненість); вміння розбиратися в соціальних ролях і міжособистісних відносинах; вміння встановлювати довготривалі партнерські відносини; здатність керувати власним іміджем. Соціальна компетентність залежить від основних характеристик життя даного суспільства: економічного і політичного устрою, історико-культурних особливостей, раціональної організації суспільних відносин.

Тема 10. ФАСИЛІТАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА

Поняття «педагогічна фасилітація». Характеристики фасилітативної педагогічної взаємодії: співпраця та взаємодія викладача зі студентами, тих, хто вчиться, між собою ґрунтується на розумінні і підтримці; організація діяльності та взаємодії спрямована на конструктивне вирішення проблемних

завдань; власна позиція: за кожним учасником взаємодії визнається право на власну думку, позицію, що має на увазі щире зацікавлення у думці інших і амуч'язуванні власної думки; індивідуальність та рівність: кожен суб'єкт визнається неповторною особистістю, рівною серед інших у прояві своєї індивідуальності; саморозкриття: фасилітатор педагогічно грамотно і відкрито виявляє свої власні почуття й емоційні переживання, знімаючи психологічні бар'єри відчуженості між учасниками взаємодії; амученість кожного до спільної діяльності (партисипативність): співучасть студентів в організації діяльності з педагогом, спільне прийняття рішень про форми, способи і норми здійснення взаємодії, колективна відповідальність за прийняті рішення; організація простору: фасилітативна організація простору дозволяє вільно встановлювати зоровий контакт, виконувати спільні дії, обмінюватися вербальними і невербальними засобами комунікації, емоційними станами, забезпечуючи зворотній зв'язок і взаєморозуміння. Фасилітаційна компетентність викладача ЗВО.

Тема 11. РЕФЛЕКСИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сутність понять «рефлексія» і «рефлексивна компетентність». Структура рефлексивної компетентності викладача ЗВО. Рефлексивна культура як фактор професіоналізму викладача ЗВО. Мета і результат педагогічної творчості. Фактори, що зумовлюють зміни професійної діяльності педагога. Творчість, творча діяльність, педагогічна творчість, творча педагогічна діяльність. Підсистеми творчої педагогічної діяльності. Рівні творчої педагогічної діяльності. Критерії творчої педагогічної діяльності. Закони педагогіки творчості. Принципи педагогічної творчості. Процеси формування та розвитку творчої особистості. Психолого-педагогічні умови творчого розвитку особистості викладача. Стандартна і творча навчальна діяльність. Творчі ситуації. Творчі навчальні задачі. Етапи творчого процесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	2	2			5	11	2	2			7
Тема 2. Інформаційна компетентність	8	2				6	8					8

викладача закладу вищої освіти												
Тема3. Дослідницька компетентність викладача ЗВО	10	2	2			6	9	2				7
Тема 4. Комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	2				6	9	2				7
Тема 5. Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	2	2			5	8					8
Тема 6. Психолого- педагогічна компетентність викладача ЗВО	7	2				5	7					7
Тема 7. Іншомовна компетентність викладача ЗВО	7		2			5	7					7
Тема 8. Конфліктологічна компетентність викладача ЗВО	8	2				6	8					8
Тема 9. Соціальна компетентність викладача ЗВО	10	2	2			6	9		2			7
Тема 10. Фасилітаційна компетентність педагога	7	2				5	7					7
Тема 11. Рефлексивна компетентність викладача ЗВО	7	2				5	7					7
Разом за розділом 1	90	20	10			60	90	6	4			80
УСЬОГО ГОДИН	90	20	10			60	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	2	2
2.	Дослідницька компетентність викладача ЗВО	2	
3.	Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	2	
4.	Іншомовна компетентність викладача ЗВО	2	
5.	Соціальна компетентність викладача ЗВО	2	2
УСЬОГО ГОДИН		10	4

6. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачено)

7. Теми індивідуальних занять (навчальним планом не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Сутність та структура професійної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	7
2.	Інформаційна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	8
3.	Дослідницька компетентність викладача ЗВО	10	7
4.	Комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти	8	7
5.	Шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти	9	8
6.	Психолого-педагогічна компетентність викладача ЗВО	7	7
7.	Іншомовна компетентність викладача ЗВО	7	7
8.	Конфліктологічна компетентність викладача ЗВО	8	8
9.	Соціальна компетентність викладача ЗВО	10	7
10.	Фасилітаційна компетентність педагога	7	7
11.	Рефлексивна компетентність викладача ЗВО	7	7
УСЬОГО ГОДИН		60	80

9. Індивідуальні завдання (навчальним планом не передбачено)

10. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання. Найпоширенішим є *пояснювально-ілюстративний метод*, тобто – повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим її усвідомленням та фіксацією у пам'яті здобувачів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного або великого за обсягом навчального матеріалу. Для засвоєння основних понять ми використовуємо *репродуктивний метод*: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Ефективними у роботі є *активні методи навчання* (послідовна й цілеспрямована постановка перед студентами завдань, розв'язуючи які вони активно засвоюють нові знання). *Метод проблемного викладу навчального матеріалу* передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги здобувачам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у здобувачів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації. *Частково-пошуковий (евристичний) метод* спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому здобувачі опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі. *Дослідницький метод* спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує здобувачів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації. Досить поширеними у використанні були також такі методи: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда); практичні (лабораторні та практичні заняття, графічні роботи); наочні (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація); робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані); методи організації

самостійної роботи (розв'язання завдань, виконання проектів, індивідуальних і творчих завдань). За *логікою* навчального процесу ми використовували індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, аналітичні і синтетичні; за *характером пізнавальної діяльності* – пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький, розв'язування творчих завдань, проблемного викладу навчального матеріалу. Найчастіше ми застосовували інтерактивні та методи активізації навчання, з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах), а також індивідуальну науково-дослідну роботу.

При викладанні навчальної дисципліни використовувалися різноманітні технології навчання – як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні). При цьому навчання є студентсько-центрованим та здійснюється через активну практичну діяльність. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачалося застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи – експертного оцінювання, ранжирування, систематизації, екстраполяції, «мозкової атаки». В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.

Найпоширенішими були:

- бесіда
- лекція
- педагогічне моделювання
- мікровикладання
- тренінг
- ділові та рольові ігри
- розв'язання творчих завдань
- конкурс педагогічної майстерності

11. Критерії та методи оцінювання

Оцінюється увесь перелік письмових, усних та практичних завдань, тестів, проектів, презентацій, портфоліо, які використовуються для

визначення успішності особи, яка навчається, і визнання досягнень результатів навчання освітнього компонента.

Поточний контроль проводиться на усіх аудиторних заняттях (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми.

Поточний контроль реалізується за допомогою усного і письмового опитування, захисту творчих проєктів, виступів на практичних заняттях, підготовки та демонстрації презентацій, портфоліо, проведення колоквіумів, контрольних робіт.

Викладачем визначається форма здійснення поточного контролю та кількість балів за кожен вид навчальної діяльності (наприклад, усна відповідь на теоретичне питання 1–5 балів).

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий залік.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи за окремими темами; оцінка (бали) за виконання елементів наукових досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ, творче завдання; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, вебінарах, підготовку наукових публікацій. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час підсумкового контролю знань за графіком екзаменаційної сесії.

На підсумковий (семестровий) контроль – залік – рішенням кафедри відводиться 20 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень аспіранта
A 90-100 балів ВІДМІННО	Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Аспірант проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Аспірант спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Аспірант проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Аспірант володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
C 75-79 балів ДОБРЕ	Аспірант володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Аспірант усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Аспірант спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНИЙ

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з курсу «Професійна компетентність викладача ЗВО».

14. Рекомендована література

Основна

1. Бабаян Ю.О. Формування рефлексивної компетентності майбутнього вчителя / Ю.О. Бабаян, К.Ф. Нор // Формування професійної компетентності майбутнього вчителя: Наук. посіб. / За заг. ред.. проф. С.І. Якименко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – С. 231-266.
2. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів / Т.Волобуєва // Рідна школа. – 2016. – № 3. – С. 21-23.
3. Головань М.С. Сутність і зміст поняття «дослідницька компетентність»/ М.С. Головань, В.В. Яценко // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наук. праць. Вип. 7. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМет АУ, 2015. – С. 55-62.
4. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача ВНЗ: теоретико-методологічний аспект: Монографія / О.І. Гура. – Запоріжжя: ГУ–ЗІДМУ, 2006. – 332 с.
5. Дзюба Т. Конфліктологічна компетентність директора школи / Т. Дзюба // Шлях освіти. – 2014. – №1. – С. 3-8.
6. Професіоналізм особистості: теоретико-методологічний аспект: Монографія / В.Й. Бочелюк, С.А. Білоусов, Г.О. Горбань, Т.А. Гришина, О.І. Гура та ін. – Запоріжжя: ГУ–ЗІДМУ, 2007. – 248 с.
7. Сисоєва С.О. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навч. посіб. / С.О. Сисоєва, Л.В. Козак / Київ. Ун-тет ім. Б. Грінченка. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс». 2016. – 156 с.
8. Черемис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції / І. Черемис // Вища освіта України. – 2006. - № 2. – С. 84-88.

9. Ягунов В.В. Інформаційно-аналітична компетентність керівників професійно-технічних навчальних закладів: поняття, зміст і структура / В.В. Ягунов // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка; зб. наук праць: Вип.3 / Інст-т проф.-тех. освіти НАПН України; [Ред. кол. В.О. Радкевич (голова) та ін.]. - К. Вид-во ІІТО НАПН України, 2012. - С.32.
10. Яковенко Т. ІКТ-компетентність педагога як інструмент підвищення рівня його професійної компетентності / Т. Яковенко, С. Фаттахова. – К.: Вища школа, 2018. – 98 с.

Додаткова

1. Абрамович С. Д. Мовленнєва комунікація / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова: Підручник. — К.: Центр навч. л-ри, 2004. -186 с.
2. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації: Навч. пос. / Н.П. Волкова. — Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002.- 246 с.
3. Головань М.С. Компетентнісний підхід як методологічна основа вищої професійної освіти / М.С. Головань // Психологія реальності і перспективи. Збірник наук. праць Рівненського держ. гуманіт. ун-ту. Вип. Й. 0т Рівне: РДГУ, 2016. – С. 53-59.
4. Дерев'янка О. В. Теоретичні засади формування професійної компетентності / О. В. Дерев'янка, В. І. Тернопільська // Збірник наукових праць № 27. Серія : Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – Вінниця, 2011. – С. 523–528.
5. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення. — Харків: «ОВС», 2002. – 168 с.
6. Тесленко М.М. Професійна компетентність як показник якості фахової підготовки майбутнього психолога / М.М. Тесленко // Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. Психологія. 2015. Т. 20. Вип. 2(36). Ч.2. – С. 186-191.
7. Ягунов В.В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти / В.В. Ягунов, В.І. Свистун // Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – К.: КМ Академія, 2017. Т. 71. – С. 3-8.

15. Інформаційні ресурси

<http://studentam.net.ua/content/view/7702/97/>

<http://readbookz.com/book/172/5428.html>

<http://www.stattionline.org.ua/pravo/62/8689-osnovni-skladovi-profesijno%D1%97-kompetentnosti-vikladacha-vishhogo-navchalnogo-zakladu.html>